

Mt 5, 20-26: Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu. Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; a kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému pecku. Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi, a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.

Kázání na hoře je jedna z nejznámějších částí Matoušova evangelia. Ježíš v něm podobně jako politické strany před volbami představuje svůj program. Vlastně to není jen Ježíšův program, spíš jde o to, co bychom měli dělat my, kde máme mít svůj horizont, ideál žití, jak se můžeme přiblížit Božímu království.

Celé Kázání nahoře se točí kolem několika pojmů, jedním z nich je spravedlnost. Co to znamená být spravedlivý, jak se můžeme stát spravedlivými...

V Kázání na hoře nejde o naši lidskou spravedlnost, ale o spravedlnost před Bohem. Dá se to pěkně ilustrovat příkladem z vánočního příběhu. Když se zjistí, že je Marie těhotná, mohl by jí Josef, který ví, že není otcem, poslat před soud, vystavit hanbě, dokonce i nechat kamenovat, to by byla naše lidská spravedlnost. Josef se rozhodne Marii propustit potají a evangelista Matouš za tím vidí jeho spravedlnost. Být spravedlivý před Bohem se svým významem překrývá z milosrdenstvím. Být spravedlivý znamená neprosazovat sebe sama a vlastní zájmy, ale respektovat druhé lidi.

Výzva buďte spravedlivější než zákoníci a farizeové tedy neznámá dodržovat víc předpisů a nařízení, to by ani dost dobře nešlo, ale vzít spravedlnost za jiný, Ježíšův, konec. Jemu nejde o literu zákona, o jednotlivá nařízení, záleží mu na obsahu. Nepočítá nám, kolik jsme v sobotu udělali kroků, ale trápí ho tvrdost lidských srdcí.

Dalším Ježíšovým slovům „**Já však vám pravím...**“ můžeme rozumět jako polemice se Starým zákonem, ale to bychom Ježíšovy křivdili. Tato slova jde přeložit taky jako „**Já k tomu říkám...**“, „**Já těmto slovům rozumím takto...**“. Jde o Ježíšův výklad, o domýšlení Starého zákona, o novou interpretaci do nové doby. To ostatně děláme i my. Nikdo z nás nenosí u sebe kolík, kterým by dělal důlek do země, když potřebuje na velkou (Deuteronomium 23,14). A takto nerespektujeme i řadu jiných starozákonních nařízení.

Ježíš dále mluví o přikázání „Nezabiješ“, to se podle něj nevztahuje jen na fyzické ublížení, ale i na to psychické. Nejen, že nezabiješ tělo, ale nezabiješ ani duši, nezabiješ vnitřní život člověka. Nebudeš ho ubíjet svým hněvem, výsměchem, povýšeností.

Ježíš ve svém Kázání mluví i proti samozvaným soudům a kárným komisím. Není na nás, abychom soudili druhé. Takových soudů se máme zdržet. Ten, kdo nesoudí, přináší do světa kousek Božího království. Nebeské království totiž není o mravnosti. Když by bylo, tak jak bychom vysvětlili, že Ježíš, reprezentant tohoto království, má pozitivní vztah k celníkům a nevěstkám, že je nesoudí. Hojnější spravedlností tedy není přísnější soud, ale nabídnutí azylu.

To, jak se chováme ke svým bližním, není důležité jen na tomto světě, má to vliv i na náš posmrtný život. Kdo soudí, ten může očekávat, že bude souzen. Jak dopadne? Bude shledán nevinným?

Nemáme být aktivní v soudu, naopak máme být aktivní ve smiřování, i když máme pocit, že problém není na naší straně. Dřív se máme usmířit se svým bližním, až pak s Bohem. Opačný postup by neměl smysl, jak se můžeme dožadovat po Božím smilování, když sami ho nejsme schopní.

Na usmíření nemáme neomezeně dlouhou dobu. Nevíme, co se stane zítra ani kdy přijde náš poslední soud. Až na něm budeme, tak už bude pozdě na mimosoudní vyrovnání. Poslední příležitost máme na cestě k soudu.

Kdo z nás si může být jistý tím, že by na soudu obstál?

Amen